

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., v právní věci žalobce: **M. B.** zast. Mgr. Janem Vargou, advokátem se sídlem Fügnerovo náměstí 1808/3, Praha 2, proti žalovanému: **Náměstkyně pro řízení sekce právní Ministerstva obrany,** adresa pro doručování: Ministerstvo obrany ČR, Sekce právní, Odbor pro právní zastupování, náměstí Svobody 471/4, Praha 6, proti rozhodnutí zástupce ředitele Kabinetu ministra obrany ze dne 10. 1. 2013, č. j. 25-2/2013-1070, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 22. 3. 2017, č. j. 10 Ad 4/2013 – 73,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovaný **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovaný **je povinen** uhradit žalobci na nákladech řízení o kasační stížnosti částku ve výši **3 400** Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám Mgr. Jana Vargy, advokáta se sídlem Fügnerovo náměstí 1808/3, Praha 2.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Podanou kasační stížností se žalovaný (dále též „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým byla dle § 78 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zrušena rozhodnutí zástupce ředitele Kabinetu ministra obrany ze dne 10. 1. 2013, č. j. 25-2/2013-1070, a usnesení ředitele odboru pro právní zastupování Ministerstva obrany ze dne 5. 11. 2012, č. j. 304-00395-

09-58-15, a věc vrácena žalovanému k dalšímu řízení. Rozhodnutím zástupce ředitele Kabinetu ministra obrany bylo změněno usnesení ředitele odboru pro právní zastupování Ministerstva obrany (dále jen „správní orgán I. stupně“), kterým bylo zastaveno řízení ve věci žalobcovy žádosti o náhradu za ztrátu na platu po dobu neschopnosti výkonu služby. Žalovaný dospěl k závěru, že jelikož žalobcova neschopnost k výkonu služby skončila dne 26. 2. 2007, uplynula dvouletá promlčecí lhůta k uplatnění nároku dne 26. 2. 2009. Žalobce však nárok uplatnil až po uplynutí této lhůty.

[2] Soud uvedl, že mu je z úřední činnosti známo, že v současné době spadá rozhodování o nárocích ze služebního poměru, které uplatnil žalobce, do kompetence státního tajemníka v Ministerstvu obrany. Proto bylo jako s žalovaným jednáno s ním. Pro zjednodušení byl v rozsudku státní tajemník i zástupce ředitele kabinetu ministra obrany označován jako „žalovaný“.

[3] Soud nepřisvědčil namítané nepřezkoumatelnosti napadených rozhodnutí. Důvody zastavení řízení ve věci žalobcovy žádosti o náhradu za ztrátu na platu po dobu neschopnosti výkonu služby jsou z napadeného rozhodnutí zcela seznatelné. Žalovaný odvíjí dvouletou promlčecí lhůtu od okamžiku ukončení pracovní neschopnosti žalobce, neboť k tomuto datu se dle jeho názoru nejpozději dozvěděl o výši škody.

[4] Při věcném posouzení vycházel soud z následujících pro věc podstatných skutečností. Žádost o náhradu škody na platu způsobenou pracovní neschopností adresovanou Ministerstvu obrany podal žalobce k poštovní přepravě dne 10. 3. 2009 a Ministerstvu obrany byla tato žádost doručena dne 12. 3. 2009.

[5] Z lékařských zpráv, jejichž kopie jsou součástí správního spisu, plyne, že žalobce byl v pracovní neschopnosti po úrazu, jenž utrpěl při výkonu služby dne 5. 3. 2006; úraz spočíval ve zhmoždění dolní části zad a pánve. Lékařská zpráva ze dne 19. 2. 2007 uvádí, že pracovní neschopnost žalobce trvá, neboť „*pokračuje vyběhávání dokumentace u OSSZ Teplice*“. Při návštěvě lékaře dne 26. 2. 2007 byl žalobce opětovně shledán práce neschopným, tentokrát však již kvůli nachlazení, tedy bez souvislosti s pracovním úrazem. Městský soud napadené rozhodnutí v souladu s § 75 odst. 2 s. ř. s. přezkoumal v rozsahu žalobních bodů, přičemž podle § 75 odst. 1 s. ř. s. vycházel ze skutkového a právního stavu, který zde byl v době rozhodování správního orgánu.

[6] Ačkoliv tedy žalobcova pracovní neschopnost trvala nejméně do 5. 3. 2007, zjevně již nesouvisela s utrpěným úrazem při výkonu služby, který dle lékařské zprávy ze dne 9. 3. 2006 spočíval ve zhmoždění dolní části zad a pánve. Soud se ztotožnil s názorem žalovaného, že nejpozději dne 26. 2. 2007 skončila žalobcova pracovní neschopnost způsobená služebním úrazem, při níž měl právo na náhradu dle § 117 zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění účinném pro projednávanou věc (dále jen „zákon o vojácích z povolání“).

[7] Dle § 161 odst. 3 zákona o vojácích z povolání činí lhůta k uplatnění nároku na náhradu škody 2 roky a „počne běžet ode dne, kdy se poškozený dozví o tom, že škoda vznikla, a o tom, kdo za ni odpovídá“.

[8] Citované ustanovení zákona o vojácích z povolání je obsahově totožné s § 106 odst. 1 občanského zákoníku z roku 1964, který zní: „*Právo na náhradu škody se promlčí za dva roky ode dne, kdy se poškozený dozví o škodě a o tom, kdo za ni odpovídá*.“ Civilní judikatura Nejvyššího soudu jednoznačně vyložila, že poškozený se o škodě dozví až okamžikem, kdy je mu nepochybně známo, v jaké výši škoda vznikla. Jak plyne z usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 11. 2006 (publikovaného pod č. C 4652), „*o výši škody spočívající ve ztrátě na výdělku po dobu pracovní neschopnosti se poškozený dozví zpravidla v okamžiku, kdy mu byla vyplacena poslední dávka nemocenského, a kdy může ztrátu na výdělku blíže specifikovat*“.

[9] Zákonodárce měl zjevně v úmyslu upravit promlčení v zákoně o vojácích z povolání totožným způsobem jako v občanském zákoníku z roku 1964. Soud tedy nespatřoval žádný důvod, proč by se měl při výkladu § 161 odst. 3 zákona o vojácích z povolání odchýlit od ustálených závěrů, k nimž dospěla judikatura civilních soudů.

[10] Soud při ústním jednání provedl důkaz výpisem z účtu žalobce, z něhož vyplývá, že nemocenská dávka za měsíc únor 2007 byla žalobci odeslána dne 12. 3. 2007 a tedy mu nemohla být na účet připsána dříve než dne 13. 3. 2007. Žalobce se o škodě nedozvěděl dříve než 13. 3. 2007. I kdyby žalobce uplatnil nárok na náhradu ztráty na výdělku způsobené pracovní neschopností dne 12. 3. 2009, jak tvrdí žalovaný, nebyl by nárok promlčen.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[11] Obsahově směřuje kasační stížnost do důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[12] Stěžovatel nesouhlasí s právním názorem městského soudu ve věci pasivní legitimace státního tajemníka Ministerstva obrany (dále také „MO“). V případě žalobce se jedná o bývalého vojáka z povolání. Speciální úpravu odškodňování škody na zdraví u bývalých vojáků z povolání obsahuje zákon o vojácích z povolání. Dle čl. 64 odst. 2 písm. c) Organizačního řádu MO rozhoduje jako orgán prvního stupně v těchto věcech v rozsahu stanoveným vnitřním předpisem s výlučnou pravomocí ve věcech náhrady za ztrátu na snížení platů po skončení neschopnosti výkonu služby, náhrady ztráty na výdělku po skončení pracovní neschopnosti a náhrady nákladů na výživu pozůstalých ředitel odboru pro právní zastupování MO.

[13] Naproti tomu zákon č. 534/2004 Sb., o státní službě, se vztahuje na právní poměry státních zaměstnanců vykonávajících ve správních úřadech státní správu. Státní tajemník rozhoduje o úrazech státních zaměstnanců.

[14] K věcnému posouzení sporu uvádí, že nesouhlasí se závěrem, dle kterého žádost žalobce ze dne 6. 3. 2009 měla být Vojenským útvarem postoupena věcně příslušnému orgánu dle § 12 správního řádu.

[15] Uvádí, že žalobci byly nemocenské dávky vypláceny průběžně (měsíčně) po dobu jeho neschopnosti k výkonu služby. Nejedná se o požadavek výše náhrady škody podle příslušných ustanovení občanského zákoníku, ale o uplatnění nároků na jednotlivá plnění za ztrátu na platu po dobu neschopnosti výkonu služby v souladu s § 159 odst. 2 a § 161 zákona o vojácích z povolání.

[16] Dále popisuje nesoučinnost žalobce při doložení jím uplatněných nároků. S ohledem na skutečnost, že přes opakované výzvy nebyly žalobcem předloženy podklady pro posouzení oprávněnosti a výše jeho nároku bylo v souladu s § 66 odst. 1 písm. c) zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění účinném pro projednávanou věc (dále jen „správní řád"), řízení zastaveno. V odůvodnění uvedeného usnesení stěžovatel shrnul dosavadní průběh řízení a uplatnil námitku promlčení jednotlivých nároků.

[17] Podle § 161 odst. 3 zákona o vojácích z povolání dochází k promlčení nároku na náhradu škody na zdraví, jestliže nebyl uplatněn ve lhůtě dvou let, přičemž promlčecí lhůta počne běžet ode dne, kdy se poškozený dozví o tom, že škoda vznikla a o tom, kdo za ní odpovídá.

[18] O odpovědném subjektu se žalobce prokazatelně dozvěděl již v době projednávání úrazu příslušným služebním orgánem, tj. z rozhodnutí velitele vojenského útvaru 1824 Žatec ze dne 12. 4. 2006, č. j. 78-68/2006-1824, kterým mu byla přiznána v souvislosti se služebním úrazem náhrada za bolest dle § 119 zákona o vojácích z povolání. O vzniku škody se pak dozvěděl nejpozději ukončením jeho dlouhodobé neschopnosti výkonu služby dne 26. 2. 2007.

[19] Kdykoliv v jejím průběhu již mohl svůj nárok na náhradu za ztrátu na platu po dobu neschopnosti výkonu služby uplatnit, a to ve výši rozdílu mezi průměrným měsíčním platem a pravidelně vyplácenou náhradou platu dle § 68 odst. 3 zákona o vojácích z povolání. Žalobce nárok uplatnil až v měsíci březnu 2009.

[20] Stěžovatel nesouhlasí s aplikací judikatury civilních soudů, neboť v posuzované věci se jedná o rozdílný režim projednávání nároků na náhradu škody. Projednávání nároku náhrady škody na zdraví žalobce ve správním řízení má povahu veřejnoprávní, nikoliv soukromoprávní.

[21] Uvedl-li soud, že vznik škody (mající vliv na běh promlčecí doby) je stanoven vyplacením nemocenské dávky, neboť v této době může poškozený přesně vyčíslit vzniklou škodu a uplatnit svůj nárok v konkrétní výši žalobou u civilního soudu, neplatí tato podmínka u veřejnoprávního nároku. Ten se uplatňuje u služebního orgánu a vzhledem k tomu, že se jednalo o neschopnost trvající delší dobu a dávky byly na účet žalobce vyplacené pravidelně měsíčně a v podobné výši, byl žalobce způsobilý odhadnout velmi přesně rozsah jemu vznikající škody. Mohl proto uplatnit

svůj nárok již ke dni skončení pracovní neschopnosti či po její dobu, což neučinil, ačkoliv byl řádně o svých nárocích poučen a byl opakovaně k tomu vyzýván.

[22] Navrhuje rozsudek městského soudu zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení.

[23] Ve vyjádření ke kasační stížnosti se žalobce zcela ztotožňuje se závěry městského soudu. S ohledem na totožná znění § 106 odst. 1 občanského zákoníku a § 161 odst. 3 zákona o vojácích z povolání není žádný důvod neaplikovat na projednávanou věc judikaturu civilních soudů vztahující se k okamžiku běhu promlčecí lhůty.

[24] Žalobce se prokazatelně o celkové škodě nemohl dozvědět dříve než 13. 3. 2007 a zákonem stanovená promlčecí lhůta tak nemohla uplynout dříve než 13. 3. 2009. Jeho nárok nemůže být promlčen.

[25] Navrhuje kasační stížnost zamítnout.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[26] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná a za stěžovatele jedná pověřená osoba ve smyslu § 105 odst. 2 s. ř. s. Na základě kasační stížnosti přezkoumal napadené rozhodnutí městského soudu v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti, dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[27] Soud se nejprve zabýval námitkou, podle níž došlo k pochybení v otázce pasivní legitimace stěžovatele. Ze spisu, resp. ze zvukového záznamu z jednání před městským soudem ze dne 22. 3. 2017 (založeném na č. l. 71 soudního spisu městského soudu) je zcela zřejmé, že městský soud jednal s JUDr. V. P., která byla oprávněna jednat jménem stěžovatele na základě pověření ze dne 4. 6. 2014, ev. č. 135/5-14/2014-1322. Mezi stranami je také zcela nesporné, která rozhodnutí byla předmětem soudního přezkumu, a tato rozhodnutí byla také výrokem městského soudu zrušena. Otázku, kterou je nutné posoudit, je tak toliko otázka označení žalovaného v záhlaví napadeného rozsudku.

[28] Stěžovateli je třeba dát za pravdu v tom, že v rozsudku městského soudu měl být označen jako žalovaný Náměstek pro řízení sekce právní Ministerstva obrany, který je s účinností od 23. 11. 2015 ve smyslu čl. 62 odst. 3 písm. c) Organizačního řádu MO RMO č. 92/2015 odvolacím služebním orgánem ve věcech náhrady škody na zdraví a náhrady nákladů na výživu pozůstalých podle zákona o vojácích z povolání. Uvedené pochybení nicméně nemůže vést samo o sobě k vyhovění kasační stížnosti a ke zrušení napadeného rozsudku městského soudu. Opačný závěr by byl projevem přehnaného formalismu, protože žádná ze stran nebyla nijak zkrácena na svých procesních právech (nic takového ostatně ani žádná ze stran nenamítala).

[29] K věcnému posouzení sporu soud uvádí, že případná nesoučinnost žalobce je pro posouzení otázky promlčení žalobcova nároku zcela irelevantní. Skutečnost, zda žalobce s příslušným orgánem spolupracoval či nespolupracoval, nemá žádný vliv na to, zda žalobce svůj nárok na náhradu škody uplatnil v zákonem stanovené lhůtě. Obdobně také okolnost, zda žalobce mohl uplatnit nárok na náhradu škody již v průběhu své pracovní neschopnosti, je také okolností nerozhodnou. Předmětem sporu totiž není otázka, kdy mohly být nároky na jednotlivá plnění žalobcem uplatněny poprvé, ale zda žalobce své nároky uplatnil z hlediska případného promlčení včas. Jinými slovy, rozhodnou otázkou je, kdy mohly být nároky žalobce na jednotlivá plnění po právu uplatněny nejpozději a zda se tak v rámci zákonem stanovených lhůt stalo.

[30] Podle § 117 zákona o vojácích z povolání činí náhrada za ztrátu na platu po dobu neschopnosti výkonu služby vojáka rozdíl mezi průměrným platem vojáka před vznikem škody způsobené služebním úrazem nebo nemocí z povolání a platem v nemoci nebo plnou výší nemocenského.

[31] U práv na náhradu škody se obvykle kombinuje promlčecí lhůta se subjektivně určeným počátkem (zvaná jako subjektivní lhůta) a promlčecí lhůta s objektivně určeným počátkem (označovaná jako objektivní lhůta). Při kombinaci lhůt mohou nastat různé situace, jednoznačně však platí, že právo se promlčí uplynutím subjektivně určené lhůty, nejpozději uplynutím objektivně určené lhůty, tj. právo se promlčí uplynutím té lhůty, která skončí dříve, bez ohledu na skutečnost, zda poškozený mohl či nemohl svůj nárok uplatnit i v průběhu té které lhůty.

[32] Podle § 159 zákona o vojácích z povolání se nárok na náhradu na platu po dobu neschopnosti výkonu služby, za ztrátu na platu po skončení neschopnosti výkonu služby, náhradu nákladů na výživu pozůstalých a výsluhový příspěvek nepromlčují; nároky na jednotlivá plnění, která z nich vyplývají, se však promlčují ve lhůtách stanovených v § 161. Podle § 161 odst. 4 uvedeného zákona se nárok na náhradu škody promlčí, nebyl-li uplatněn ve lhůtě 3 let, a jde-li o škodu způsobenou úmyslně, ve lhůtě 10 let ode dne, kdy došlo k události, z níž škoda vznikla; to neplatí, jde-li o škodu na zdraví.

[33] V projednávané věci je předmětem sporu běh, resp. počátek běhu dvouleté subjektivní lhůty pro uplatnění nároku na jednotlivá plnění, stanovené v § 161 odst. 3 zákona o vojácích z povolání. Tato lhůta počíná běžet dnem, kdy se poškozený dozví o tom, že škoda vznikla, a o tom, kdo za ni odpovídá. Obě podmínky musí být splněny kumulativně.

[34] Promlčení nároku představuje typickou občanskoprávní problematiku, ke které se proto významně vyjadřuje právě civilní judikatura. Stejné principy jako v oblasti občanského práva se uplatňují také v oblasti pracovního práva, kde je právní úprava promlčení nároku na náhradu škody zcela obdobná.

[35] Tyto principy lze analogicky aplikovat na otázku promlčení také v projednávané věci přesto, že zde bylo promlčení nároku žalobce primárně posuzováno

podle zákona o vojácích z povolání. Právní úprava je totiž také zcela totožná. Ostatně stěžovatel neuvádí žádné konkrétní argumenty, proč by se okamžik, ke kterému se žalobce měl nejpozději dozvědět o výši škody a o tom, kdo za ni odpovídá, měl posuzovat ve veřejném právu odlišně. Ze správního spisu soud naopak zjistil, že při výkladu § 161 odst. 3 zákona o vojácích z povolání argumentoval civilní judikaturou sám stěžovatel (srov. str. 9 a 10 rozhodnutí ze dne 6. 12. 2012, č. j. 866-7/2011-1070, týkajícího se mj. promlčení nároku na náhradu za ztížení společenského uplatnění žalobce, ve které stěžovatel vycházel hned ze tří rozhodnutí Nejvyššího soudu, které považoval při určování počátku běhu stejné subjektivní lhůty v mnoha směrech za inspirativní). Námitku proto soud považuje za ryze účelovou.

[36] Stěžovatel sice správně uvádí, že v projednávané věci jde o promlčení nároku na jednotlivá plnění ve věci náhrady na platu po dobu pracovní neschopnosti, nicméně zcela bez odůvodnění odvíjí počátek subjektivní promlčecí lhůty u všech nároků žalobce až od dne ukončení jeho pracovní neschopnosti, tj. ode dne 26. 2. 2007. Z jakého důvodu se dle stěžovatele žalobce o výši škody potřebné pro uplatnění všech nároků za jednotlivá plnění dozvěděl právě ke dni ukončení pracovní neschopnosti, stěžovatel neuvádí ani v kasační stížnosti, ani v žalobou napadeném rozhodnutí. Dle soudu se nárok na každé jednotlivé plnění ve smyslu § 159 zákona o vojácích z povolání promlčí samostatně, jakmile se žalobce u každého z plnění dozví o výši škody a o tom, kdo za ni odpovídá.

[37] Zamítl-li stěžovatel žádost ze dne 6. 3. 2009 o všech žalobcem uplatněných nárocích na jednotlivá plnění ve věci náhrady za ztrátu na platu po dobu neschopnosti výkonu služby s argumentací, že se žalobce o výši škody u všech jednotlivých plnění dozvěděl nejpozději ke dni ukončení pracovní neschopnosti, a proto jsou všechny jeho nároky promlčeny, je jeho rozhodnutí nejen věcně nesprávné, ale i nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.

[38] Námitka směřující do povinnosti Vojenského útvaru postoupit žalobcovu žádost věcně příslušnému orgánu dle § 12 správního řádu se míjí s rozhodovacími důvody městského soudu, který se touto otázkou vůbec nezabýval, a proto se jí nemůže zabývat ani Nejvyšší správní soud.

IV. Závěr a náklady řízení

[39] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. podanou kasační stížnost zamítl. O věci při tom rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s., dle kterého o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání.

[40] O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl dle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Procesně úspěšný žalobce byl v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem a náleží mu tak odměna za jeden úkon právní služby (vyjádření ke kasační stížnosti) podle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve

znění pozdějších předpisů. Odměna činí podle § 9 odst. 4 písm. d) uvedené vyhlášky 3 100 Kč a dále 300 Kč jako paušální náhrada hotových výdajů (§ 13 odst. 3 téže vyhlášky), dohromady tedy 3 400 Kč. Zástupce žalobce není plátcem DPH.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. srpna 2017

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu